

Sygn. akt VIII U 301/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka
Protokolant:	Ewa Grychtol

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2014 r. w Gliwicach

sprawy J. Z. (B.-Z.) i A. B. (B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do niezrealizowanego świadczenia

na skutek odwołania G. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 18 kwietnia 2013 r. **nr** E (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala iż po dokonaniu rozliczenia emerytury G. B. w związku z przychodem osiągniętym w roku 2012 przez G. B. przysługiwał jej zwrot świadczenia w kwocie 3192,55 zł (trzy tysiące sto dziewięćdziesiąt dwa złote i pięćdziesiąt pięć groszy) brutto i przyznaje z tego tytułu A. B. i J. B.-Z. prawo do niezrealizowanego świadczenia po 1596,27 zł (jeden tysiąc pięćset dziewięćdziesiąt sześć złotych i dwadzieścia siedem groszy) brutto każdemu z nich z osobna;

2. w pozostałej części odwołanie oddala.

(-) SSO Teresa Kalinka

Sygn. VIII U 301/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 kwietnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. dokonał rozliczenia emerytury G. B. w związku z osiągniętym przychodem w roku 2012. Dokonując rozliczenia świadczenia organ rentowy wziął pod uwagę przychód osiągnięty w okresie od stycznia do marca 2012 roku i stwierdził, że świadczenie podlegało zawieszeniu.

G. B. zakwestionowała sposób rozliczenia przychodu z emeryturą podnosząc, że organ rentowy nie wziął pod uwagę okresu od kwietnia do października 2012 roku, kiedy nie pobrała ani jednej emerytury.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania stwierdzając, że ubezpieczona osiągnęła wiek 60 lat w dniu 3 kwietnia 2012 roku i zgodnie z obowiązującymi przepisami rozliczenia przychodu dokonano jedynie za okres od stycznia do marca 2012 roku.

G. B. zmarła w dniu 2 września 2013 roku. Wniosek o podjęcie zawieszono postępowania złożyli mąż ubezpieczonej A. B. i córka J. Z., która oświadczyła, że prowadziła z matką do dnia jej śmierci wspólne gospodarstwo.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

G. B. urodziła się w dniu (...). Prawo do emerytury nabyła od dnia 3 kwietnia 2007 roku, z tym, że wypłata była zawieszona z powodu kontynuowania zatrudnienia. Wypłata świadczenia została podjęta od dnia 22 listopada 2012 roku. Ubezpieczona w styczniu 2013 roku złożyła wniosek o podjęcie wypłaty od 1 listopada 2012 roku, ponieważ umowy o pracę uległy rozwiązaniu w roku 2007.

Decyzjami z dnia 18 kwietnia 2013 roku dokonano rozliczenia świadczeń za lata 2009, 2010, 2011, 2012, z tym, że do rozliczenia świadczenia za rok 2012 przyjęto jedynie przychód za miesiące od stycznia do marca. Ubezpieczona zakwestionowała decyzję dotyczącą rozliczenia przychodu z zawieszona emeryturą za rok 2012. Pozostałe decyzje uprawomocniły się.

Organ rentowy ustalił, że G. B. była zatrudniona w roku 2012 w (...) Centrum Medycznym w charakterze kierownika apteki i w Medycznej Szkole Policealnej Województwa (...) w wymiarze 0,27 etatu do 30 marca 2012 roku. Łączna kwota przychodu za rok 2012 wyniosła 65695,47 złotych. Ubezpieczona w okresie od stycznia do października 2012 roku nie otrzymywała emerytury. Wniosek o jej podjęcie złożyła w dniu 2 listopada 2012 roku.

Dokonując rozliczenia miesięcznego bez dobrowolnej wpłaty na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wypłaciłby G. B. kwotę 3192,55 złotych. Przy uwzględnieniu rozliczenia z dobrowolną wpłatą na FUS ubezpieczonej przysługiwałaby emerytura w wysokości 10953,96 złotych. Rozliczenie roczne bez wpłaty na FUS było niekorzystne, bowiem powstała nadpłata emerytury, a z dobrowolną wpłatą na FUS – ubezpieczonej przysługiwałoby 10953,58 złotych.

Organ rentowy podniósł, że wariant z rozliczeniem dobrowolnej wpłaty na FUS nie jest możliwy do zrealizowania, ponieważ nastąpił zgon świadczeniobiorcy. J. Z. wyraziła chęć wpłaty na FUS w imieniu zmarłej mamy.

Stan faktyczny jest bezsporny i wynika z akt organu rentowego.

Sąd zważył, co następuje:

Zdaniem Sądu odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Organ rentowy twierdził, że w przypadku ukończenia powszechnego wieku emerytalnego w ciągu roku kalendarzowego nie stosuje się przepisów o rozliczeniu przychodów z emeryturą do miesięcy po osiągnięciu tego wieku. Pozwany nie wskazał jednak przepisu, który takie ograniczenie wprowadzałby.

Zgodnie z art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 103a-106. Ust. 2 tego przepisu stanowi, że przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy osiągnęli wiek emerytalny, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 27 ust. 2 i 3, z zastrzeżeniem art. 103a.

Zawieszeniu ani zmniejszeniu nie podlegają więc świadczenia emerytów, którzy powszechny wiek emerytalny, ustalany indywidualnie - w zależności od daty urodzenia - ukończyli przed podjęciem pracy zarobkowej lub przed przejściem na emeryturę. Ukończenie przez emeryta powszechnego wieku emerytalnego, ustalanego indywidualnie, w zależności od daty urodzenia, oznacza, że pobierane świadczenie od miesiąca, w którym został ukończony ten wiek, przysługuje w pełnej wysokości. W praktyce zdarzają się jednak przypadki, w których korzystniejsze jest rozliczenie

świadczenia na zasadach ogólnych, a więc z uwzględnieniem przychodu, który został uzyskany po ukończeniu przez emeryta powszechnego wieku emerytalnego. Mają one miejsce głównie wówczas, gdy zarobkowanie ustało przed zakończeniem roku kalendarzowego. W takim przypadku - na wniosek zainteresowanego - rozliczenie świadczenia może nastąpić na zasadach ogólnych, a więc z uwzględnieniem przychodów uzyskanych w całym rozliczanym roku kalendarzowym. Informacja o możliwości takiego rozliczenia zawarta jest w pkt 2 informacji w decyzji rozliczającej świadczenie. Zdaniem Sądu pismo ubezpieczonej z dnia 21 maja 2013 roku (k. 130 a.e.) należało potraktować jako wniosek o rozliczenie roczne. Sąd zobowiązał organ rentowy do rozliczenia emerytury w związku z przychodem osiągniętym w roku 2012 w dwóch wariantach – rocznym i miesięcznym z dobrowolną wpłatą na FUS i bez takiej wpłaty. Z niekwestionowanych wyliczeń organu rentowego wynika, że najkorzystniejsze jest rozliczenie z dobrowolną wpłatą na FUS, jednak, zdaniem organu rentowego taka forma rozliczenia nie jest możliwa z uwagi na zgon świadczeniobiorcy. Przy rozliczeniu miesięcznym bez dobrowolnej wpłaty na FUS organ rentowy zobowiązany jest do wypłaty 3192, 55 złotych brutto. Roczne rozliczenie przychodu bez wpłaty na FUS jest niekorzystne.

Zdaniem Sądu, należy przychylić się do stanowiska organu rentowego, że po śmierci świadczeniobiorcy nie jest możliwa dobrowolna wpłata na FUS. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki S. z dnia 22lipca 1992 roku. w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty (Dz.U.1992.58.290) w § 9ust. 1 nakłada na organ rentowy obowiązek poinformowania emeryta (po ustaleniu, że łączna kwota dochodu emeryta lub rencisty przewyższyła w danym roku kalendarzowym kwotę graniczną dochodu o kwotę niższą niż kwota nienależnie pobranych świadczeń) o możliwości uniknięcia zwrotu kwoty nienależnie pobranych świadczeń w razie przekazania na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego kwoty równej kwocie tego przekroczenia, pomniejszonej o kwotę pobranej zaliczki na podatek dochodowy, i wyznacza termin jej zwrotu. W ust.2 postanowiono, że jeżeli emeryt (rencista) nie dokonał wpłaty, o której mowa w ust.1, w określonym terminie, organ rentowy dochodzi zwrotu świadczeń na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin albo w przepisach odrębnych. Adresatem tego przepisu jest wyłącznie emeryt lub rencista uprawniony do świadczenia.

Z kolei art. 136 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowi w ust. 1, że w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba. 2. Osoby wymienione w ust. 1 mają prawo do udziału w dalszym prowadzeniu postępowania o świadczenia, nieukończonego wskutek śmierci osoby, która o te świadczenia wystąpiła. Wskazane w powołanym przepisie osoby mają prawo do świadczeń należnych do dnia śmierci uprawnionego, a nie do dokonywania czynności niezbędnych do uzyskania prawa. Skoro G. B. nie zdążyła wpłacić dobrowolnych składek na FUS, to tej czynności nie mogą konwalidować inne osoby. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 roku nie przewiduje możliwości dobrowolnej wpłaty na FUS za osobę zmarłą.

Zaskarżoną decyzję zmieniono ustalając, że G. B. przysługiwał zwrot świadczenia w kwocie 3192,55 zł. z tytułu rozliczenia emerytury z osiągniętym przychodem za rok 2012 .

O zwrot niezrealizowanego świadczenia wystąpili mąż i córka prowadząca z matką wspólne gospodarstwo .W związku z tym należność rozdzielono na dwie osoby uprawnione.

Po prawomocności niniejszego wyroku organ rentowy rozpozna wniosek następców prawnych w wypłatę emerytury należnej G. B. za okres od kwietnia 2012 roku do października 2012 roku (postanowienie z dnia 20 marca 2014 roku k. 40 a.s.)

Decyzję zmieniono na podstawie art. 477¹⁴§ 2 kpc. Odwołanie oddalono w części dotyczącej zwrotu świadczenia ponad kwotę 3192,55 złotych w oparciu o art.. (...)§ 1 kpc.